

Ubåtskränkningarna fortsätter i Sverige Viggenflygplan in över tyskt vatten

ÖB överlämnade den 1 mars 1993 års incidentrapport till regeringen.

► Under 1993 har tre kränkningar av lufterum skett. Andra avvikelser från normalbilden har inte förekommit.

Två svenska Viggenflygplan har kränkt utländskt territorium vid ett tillfälle under året. Överträdelsen skedde över tyskt territorialhav.

► Vid minst tre tillfällen har undervattenskränkningar konstaterats. Underlaget bygger främst på tekniska indikationer av hög kvalitet. Säkerheten i analysresultaten är betydande och lämnar inte utrymme för andra möjligheter än att dessa indikationer har orsakats av främmande ubåt.

► Totalt har elva kränkningar av svenskt sjöterritorium skett under 1993. Ett fartyg har kränkt sammanlagt sex gånger under tre dygn. I övrigt har inga incidenter skett som avviker från normalbilden.

Incidenter i luften

Under 1993 har tre (3) kränkningar av svenskt lufterum skett.

Antalet kränkningar var dock färre än 1992, då nio kränkningar konstaterades. Andra avvikelser från normalbilden har inte förekommit.

En av kränkningarna skedde i form av överflygning av svenskt territorium från Ålands hav till Oslo. De övriga två kränkningarna har ägt rum söder och sydost om Skåne.

Samtliga tre fall ha identifierats av vår luftbevakning. I två av fallen har även beredskapsjakt kunnat identifiera kränkande flygplan.

Flygning i restriktionsområden för luftfart utan tillstånd har skett vid 47 tillfällen vilket innebär en minskning av antalet jämfört med 1992 (62 till-

fällen). Genomflygningar av reguljär flygtrafik på g a väderskäl utgör en stor del (20 tillfällen) av antalet. Privat flygtrafik har svarat för övriga otillåtna genomflygningar.

Svenska incidenter

Svenska militära enheter har kränkt utländskt territorium vid ett tillfälle under året. Överträdelsen skedde med två Attackviggen över tyskt territorialhav.

En befarad kränkning med ett transportflygplan vid svensk-finska landgränsen är under utredning.

Incidenter till sjöss

Undervattensverksamhet

ÖB:s sammanfattande slutsatser efter utvärdering och analys av 1993 års inkomna rapporter är:

Främmande undervattensverksamhet riktad mot svenskt sjöterritorium har fortsatt även under 1993.

Vid flera tillfällen

under året har undervattenskränkningar konstaterats. Underlaget bygger främst på tekniska indikationer av hög kvalitet. Säkerheten i analysresultaten är betydande och lämnar inte utrymme för andra möjligheter än att dessa indikationer har knytning till främmande ubåt.

Indikationer och indikationsmönster visar att verksamheten varit avsevärd såväl på territorialhavet som på svenskt inre vatten.

Verksamheten har främst varit riktad mot kustområdet mellan Öland och Ålands hav. Den sammantagna bilden av rapporter från övriga kustområden tyder på att dessa områden inte har berörts av främmande undervattensverksamhet.

Inte vid något tillfälle har ubåtstyp, ubåtsklass eller nationalitet kunnat fastställas.

Rapporterna utgörs såväl av optiska iakttagelser - som gjorts av personer som vistats i skärgård och vid kust - som av tekniska indikationer från militära enheter och system.

Ett fåtal fotografier har inkommit under året.

Samtliga rapporter och fotografier har utretts och analyserats. De allra flesta rapporter har kunnat ges naturlig förklaring eller har varit alltför vaga eller ofullständiga för att med någon grad av säkerhet kunna knytas till främmande undervattensverksamhet. På grund av långa avstånd eller oskarpa bilder har icke heller sådan knytning kunnat göras med något fotograferat objekt.

Emellertid har flera tekniska registreringar av hög kvalitet med möjlighet till ingående analys erhållits under 1993.

Våra motåtgärder

Ubåtsskyddsverksamheten har bedrivits främst inom ramen för Marinens ordinarie förbandsproduktion. Våra motåtgärder har huvudsakligen bestått av ubåtsskyddsoperationer med resurser ur Kustflottan och regionala förband samt kontinuerlig övervakning i vissa viktigare skärgårdsområden. I övrigt har ubåtsskyddsförband över året upprätthållit beredskap för att kunna ingripa

Incidenter med luftfartyg 1-4 kvartalet 1993

	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	S:a
Kränkning	1	1	0	1	3

	Ryssland	NATO	Övr
Kränkning	0	3	0

vid indikationer på främmande undervattensverksamhet.

Genomförd verksamhet

Vid tre tillfällen under året har längre och kraftsamlade ubåtsskyddsoperationer genomförts. Därutöver har ubåtsskyddsverksamhet genomförts vid ytterligare några tillfällen med varierande resursinsats.

Vid samtliga tre ubåtsskyddsoperationer har insatta enheter indikerat främmande undervattensverksamhet. De indikationer som taktiskt (i realtid ombord) klassificerats som "ubåt" har vid flera tillfällen vid efteranalys (vid analyscentral) konstaterats härröra från främmande undervattensfarkoster.

När ubåtsjakterheter erhåller kontakt som taktiskt klassificeras "ubåt" så kan, med hänsyn till tidsfaktorerna, endast den taktiska klassificeringen ligga till grund för beslut om vapeninsats.

Under ubåtsskyddsoperationen i augusti genomfördes en vapeninsats med ubåtsjakttorped (torped 45) mot en kontakt taktiskt klassificerad som "ubåt". Efteranalys har visat att vapeninsatsen emellertid gjordes mot en hydrofoneffekt som inte härrörde från ubåt.

Inriktning inför 1994

Ubåtsskyddsverksamheten har under en följd av år varit en prioriterad verksamhet som inneburit en stor ekonomisk ansträngning. Regeringens kompletterande regleringsbrev för Marinen budgetåret 93/94 innebär inte någon förändrad prioritering av ubåtsskyddet. Andra verksamheter måste i stället anpassas så att anbefalld ram kan innehållas.

Övervattensfartyg

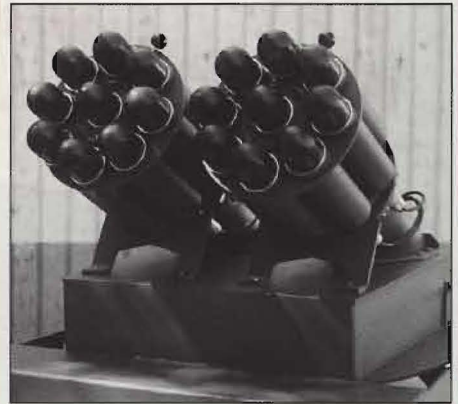
Totalt har elva (11) kränkningar av svenskt sjöterritorium skett under 1993. Detta resultat medför en ökning av antalet med en kränkning jämfört med 1992. Dock har ett fartyg kränkt sammanlagt sex gånger under tre dygn. I övrigt har inga incidenter förekommit som avviker från normalbilden.

Kränkningarna har skett sydväst om Göteborg, väster om Kullen och söder om Karlskrona, samt i samband med hamnbesök i Hudiksvall och Visby.

Genomfart av territorialhavet utan föranmälan har under 1993 ägt rum vid 55 tillfällen (42 under 1992). De flesta av dessa genomfarter har skett söder om Skåne och runt Gotland.

Den vanligaste orsaken till genom-

Försvarets Materielverk (FMV) har av Saab Missiles beställt en komplett nyutveckling av vrid- och eleverbart kastarsystem för anti-ubåtsgranater (AU).

AU-systemet avses att installeras på Marinens patrullbåtar och minjaktfartyg samt kustkorvetterna Göteborg och Stockholm. Totalt kan 21 fartyg bli aktuella för installation.

Systembordet är vridbart i såväl sid- och höjddled. Skottviddsområdet kan därigenom varieras, vilket ger systemet den flexibilitet som ett modernt, komplext vapensystem måste ha.

Utveckling av eldledning ingår i beställningen.

Det nya vridbordssystemet är en vidareutveckling av Saabs ASW-600-system (tidigare benämnt ELMA), som sedan 1983 är operativt inom Marinen.

fart utan föranmälan är, som tidigare år, att fartygen följer handelsfartygslederna (trafikseparationszonerna) som i flera fall går genom svenskt territorium. Andra orsaker kan vara bristande kunskaper om de svenska tillträdesbestämmelserna eller att fartygens befälhavare ansett sina fartyg vara handelsfartyg (inte statsfartyg).

Avsteg från meddelat tillstånd har gjorts vid fyra tillfällen (nio under 1992).

Utvecklingen i Östeuropa under de senaste åren har bl a fått till följd att fartyg som normalt klassas som statsfartyg ibland utnyttjas i kommersiell verksamhet. Därvid har i några fall oklarheter uppstått om fartygens status som statsfartyg eller som handelsfartyg. Fartyg har också övergått från att vara statsägda till att bli privatägda, vilket inte alltid meddelats svenska myndigheter.

Vid två av de elva kränkningarna har avvisning av fartygen skett. I övriga fall har inte avvisning skett. Detta beror på att brottet mot våra tillträdesbestämmelser upptäckts sent eller att resurser inte funnits tillgängliga för ingrepp.

Vid genomfarter utan föranmälan har fartygen med några få undantag erinrats om de svenska tillträdesbestämmelserna.

Incidenter till lands

Utländsk militär personal i uniform eller militära fordon har inte utan tillstånd uppehållit sig på svenskt territorium under 1993.

Incidenter med övervattensfartyg i 1-4 kvartalet 1993

	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	S:a
● Kränkning	2	1	2	6	11*
● Genomfart utan föranmälan	6	28	15	6	55

*) Varav ett fartyg kränkt svenskt territorium sammanlagt 6 gånger under 3 dygn.

	Ryssland	NATO	Övr
Kränkning	1	8	2
Genomfart utan föranmälan	26	18	11

